პროლეტარელებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 108 (19250) პარასკევი, 10 მაისი, 1985 წელი. ფასი 3 კაპ.

გუშინ, 9 მაისს საბჭოთა ხალხმა, მთელმა პროგრესულმა კაცობრიობამ ზეიმით აღნიშნეს დიდ სამამულო ომში ძლევამოსილი გამარჯვების 40 წლისთავი.

სურათზე: ვ. ი. ლენინის მავზოლეუმის ტრიბუნაზე არიან კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს ხელმძღვანელები.

საკავშ.-საკავშირო ტელეფოტო.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს

მ ი მ ა რ თ ვ ა

„ყველა ქვეყნის ხალხებს, პარლამენტებსა და მთავრობებს“

მეორე მსოფლიო ომის დამთავრების 40 წლისთავის გამო

ოთხი ათწლეულის წინათ გამარჯვენი დაგვირგვინდა თავისუფლებისმოყვარე ხალხთა ბრძოლა ფაშიზმის წინააღმდეგ, რომელსაც მიზნად ჰქონდა დასახული მოეპოვებინა მსოფლიო ბატონობა.

ჰიტლერული ფაშიზმისა და იაპონის მილიტარისტული ოლიგარქიული გამარჯვება საერთო ძალებით მოიპოვეს ანტიჰიტლერული კოალიციის ქვეყნების ხალხებმა და არმიებმა, პარტიზანებმა, წინააღმდეგობის მოძრაობის მებრძოლებმა, ანტიფაშისტებმა, დემოკრატებმა და პატრიოტებმა, მილიონობით თავისუფლებისათვის მებრძოლმა.

საყოველთაოდ აღიარებულია, რომ ფაშიზმისა და აგრესიის ძალების განადგურებაში, დამონებისაგან კაცობრიობის ხსნაში კიდევმეტეკუტი წვლილი შეიტანეს საბჭოთა კავშირმა და მისმა შეიარაღებულმა ძალებმა.

ჰიტლერული ფაშიზმი ემუქრებოდა თვით ევროპისა და მსოფლიო ცივილიზაციის არსებობას. მეორე მსოფლიო ომმა შეიწირა 50 მილიონი კაცის სიცოცხლე. საბჭოთა კავშირისათვის თავსმოხვეულ ომში დაიღუპა მისი 20 მილიონი შვილი. არ დარჩენილა ოჯახი, რომ არ შეხებოდა ომის ცეცხლი. არასდროს არ ყოფილ ჩვენი ტყეული და მწუხარება, ეფრფერი ანუგეშებს ჯარისკაცთა ქვრივებს, დედებსა და ობლებს. აგრესორმა განადგურა ჩვენი ეროვნული სიმდიდრის მესამედი.

სამოდამოდ დარჩა ხალხის ხსოვნაში ომის ტრაგედიაც და დიადი გამარჯვების ბრძნერებაც. არ შეიძლება ომის მკაცრი და ჰუმანისტურად ბელეველი გაკვეთილების დავიწყება.

ერთ-ერთი მთავარი გაკვეთილი ის არის, რომ აგრესიის წინააღმდეგ უნდა ვიბრძოლოთ გაბედულად და ერთად, სანამ არ გაჩაღებულა ომის ცეცხლი.

სწორედ ამას ეწერებოდა მტკიცედ მეორე მსოფლიო ომის წინ ხალხთა კავშირი.

ამჟამ თვისებრივად შეიცვალა ომის წარმოების საშუალებანი. თუ კაცობრიობის მთელი ისტორიის მანძილზე ომებმა შეიწირა ასობით მილიონი ადამიანის სიცოცხლე, შესაძ მსოფლიო ომი საყოველთაო მოსპობით გვეშველება. თუ პლანეტას თავს გადაუვლის ბირთვული ცეცხელი, ეგი მასზე არ დატოვებს სიცოცხლის ოაზისებსაც კი.

მეორე მსოფლიო ომის წლებში საშინელი ფაშისტური საფრთხის გამო სხვადასხვა სოციალურ-პოლიტიკური ნუკლონების ხელმძღვანელები ბიერთიანდნენ საერთო მტრის წინააღმდეგ, დაამტკიცეს, რომ შეიძლება ეფექტიანი პოლიტიკური და სამხედრო თანამშრომლობა ერთიანი საერთაშორისო მიზნის — თავისუფლებისა და მშვიდობისათვის. და დღეს ხალხების შეკავშირებას შეუძლია ძლევამოსილ ზღუდე აღმართოს ომის გზაზე, ვინც მსოფლიოს უსიძგეს ბირთვული კატასტროფისაკენ. ამჟამად მშვიდობისა და პროგრესის ძალები ბიცილნენ უფრო ძლიერია, ვიდრე რეაქციისა და აგრესიის ძალები.

ომის დამთავრების შემდეგ საბჭოთა კავშირი ძალ-ღონეს არ აშურებდა ახალი კატასტროფის თავიდან აცილებისათვის, განიარაღებისათვის, მოლაპარაკების მაგიდასთან სალვო პრობლემების მშვიდობიანი მოწესრიგებისათვის ბრძოლაში. 1945 წლის გაზაფხულიდან ევროპის ხალხები მშვიდობიან პირობებში ცხოვრობენ. სხვადასხვა საზოგადოებრივი ნუკლონების სახელმწიფოთა მშვიდობიანი თანაარსებობის პრინციპი სულ უფრო იკვლავს გზას საერთაშორისო ცხოვრებაში, სახელმწიფოთა ურთიერთობაში.

1975 წლის 1 აგვისტოს ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირის მონაწილე სახელმწიფოებმა ხელთანაწერი ხელი მოაწერეს სამოციანი აქტ, რომელშიც დასახეს „წარსულში მათი ურთიერთობის ბასიათიდან გამომდინარე კონფრონტაციის დაძლევის და უკეთესი ურთიერთგაგების“ გზა. სახელმწიფოთა კოლექტიური მეცადინეობით საფუძველი ჩაეყარა ძაძაბულობის შენელებას, რომელმაც ცხადყო თავისი უდავო უპირატესობა და სარგებლიანობა ყველასათვის.

გამარჯვების 40 წლისთავს ხალხები, აღნიშნავენ გამეწვავებულ, საშიშ ვითარებაში, რომელიც შეიქმნა ამერიკის შეერთებული შტატებისა და ნატოს ამ კურსის შედეგად, რომელიც მიზნად ისახავს სამხედრო-სტრატეგიული წონასწორობის დარღვევას, სამხედრო უპირატესობის მიღწევას საბჭოთა კავშირთან, ვარშავის ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოებთან შედარებით. მაგრამ იმედები ამისა, რომ გაბატონებულ მდგომარეობას მოიპოვებენ მსოფლიოში, თავიანთ ნებას უკარნახებენ სხვებს, მათ შორის საბჭოთა კავშირს, უსაფუძვლოა და სახიფათო ყველა ხალხისათვის.

სერიოზულ შეშფოთებას იწვევს ევროპის ვითარება, რომელსაც გადაუარა ორი გამანადგურებელი მსოფლიო ომის ქარიშხალმა. აქ უშუალოდ ერთმანეთს უპირისპირდებიან შეიარაღებული ძალების უზარმაზარი მასები და შეიარაღების არსენალები; დასავლეთ ევროპაში გრძელდება პირველი დარტყმის ამერიკული რაკეტულ-ბირთვული იარაღის განლაგება, გაააქტიურდნენ რევანშისტული წრეები, რომლებიც ცდილობენ საეჭვო გახადონ ომისა და ომისშემდგომი განვითარების შედეგები, უწინარეს ყოვლისა ევროპაში არსებული ომისშემდგომი პოლიტიკური და ტერიტორიული რეალობანი.

გარკვეული წრეები ევროპაში და მის ფარგლებს გარეთ ხელს არ იღებენ თავიანთ საშიშ გეგმებზე ძირი გამოუთხარონ იალტისა და პოტსდამის ისტორიულ შეთანხმებებს, რომლებმაც საფუძველი ჩაუყარეს ომისშემდგომ მშვიდობას. ორმოცი წელია ისინი საიმედოდ ემსახურებიან ევროპელთა უშიშროების ინტერესებს, ელიმინაციას მილიტარისტულ და რევანშისტურ მისწრაფებებს. ამ შეთანხმებათა ხელყოფის ყველა ცდა ჩასაფუშავადაა განწირული.

დედამიწა ყველა ხალხის, მთელი კაცობრიობის საერთო სახლია. საბჭოთა ხალხს არ სურდება სხვისი მიწები. ჩვენ არავის თავს არ ვაბეკვთ ჩვენს მსოფლმხედველობას, ჩვენი ცხოვრების წესს. „ჯვაროსნული ლაშქრობისა“ და „ფსიქოლოგიური ომის“ მეკადაგებლები ამაოდ ცდილობენ თავგზა აუბნიონ საერთაშორისო საზოგადოებრიობას „საბჭოთა სამხედრო საფრთხის“ შესახებ შექმნილი მითებით. ისტორია, დღეანდელობის რეალური ფაქტები სხვა რამეს მეტყველებენ. საბჭოთა კავშირი არასდროს არავის არ დასჩნია თავს, თავად კი არაერთგზის მოუგერიეთია აგრესორთა შემოსევები. საბჭოთა ხალხს სურდება მშვიდობიანი პირობები შემოქმედებითი აღმშენებლობისათვის, განვითარებული სოციალისტის საზოგადოების შემდგომი სრულყოფისათვის. ჩვენი იდეალი ჩვენი შუდმივი სასრუნავია საყოველთაო და სრული განიარაღება, მტკიცე და სამართლიანი მშვიდობა.

მშვიდობის შენარჩუნება იყო და კვლავაც არის კომუნისტური პარტიის და საბჭოთა სახელმწიფოს უმაღლესი მიზანი. ვ. ი. ლენინის მიერ ნაანდერძევი მშვიდობისმოყვარული საგარეო პოლიტიკა დამკვიდრებულია სსრ კავშირის კონსტიტუციით. იგი გამომდინარეობს თვით სოციალისტური საზოგადოების ბუნებიდან.

დარწმუნებული ვართ, რომ არ არსებობს ომის ფატალური გარდუვალობა. არ შეიძლება იყოს მიზნები, რომლებიც გაამარჯლებენ ბირთვული ომის გაჩაღებას. არ არსებობს ისეთი საერთაშორისო საკითხები, რომელთა მოწესრიგებაზეც არ შეიძლებოდეს მოლაპარაკების მაგიდასთან. დაძაბულობის შენელება და საქმიანი თანამშრომლობა შეიძლება იყოს და უნდა იყოს კიდევ საერთაშორისო ცხოვრების ბუნებრივი და შუდმივი მდგომარეობა. გონებამ უნდა გაიმარჯვოს განუსჯელობაზე, უგუნურებაზე.

(დასასრული მე-2 გვ.).

გამარჯვებულებს! ომის მთელი გაუთავებელი 1418 დღე-ღამის მანძილზე ჩვენი ხალხი იბრძოდა და სწყლობდა: იგი გამიმარჯვებდა! ეს რწმენა ვასულდგმულებდა იმ დღეებშიც, როცა ჰიტლერელები მიიწევდნენ მოსკოვისაკენ, იმ ტრაგიკულ პერიოდშიც, როცა ფაშისტები ცდილობდნენ ლენინგრადი მოეხვიოთ ბლოკადის რკალით. და მაშინაც, როცა საბჭოთა საინფორმაციო ბიუროს ცნობები ეუწყებოდნენ ვოლგის ნაპირებზე, ალმოდებულ სტალინგრადში სისხლისმღვრელი ბრძოლების ამბავს. ომის პირველსავე დღეს საბჭოთა დედა-ქალაქიდან, საქეკეყნიდ გაისმა სტუკვები, რომლებსაც მებრძოლი ხალხი ფიცავდი ომეობენ: „ჩვენი საქმე სამართლიანია. მტერი განადგურებული იქნება. ჩვენ გამარჯვებულნი ვართ!“ და გამარჯვებაც დადგებდა. ჰიტლერული ფაშიზმი რომ შემეხსრეს, საბჭოთა ხალხსა და მისმა შეიარაღებულმა ძალებმა პარტიის ხელმძღვანელობით არა მარტო დაიცვეს სოციალისტური სამშობლოს თავისუფლება და დამოუკიდებლობა, ოკეანმბრის საქმე, არამედ თავისუფლება მოუტანეს ევროპის ხალხებს, იხსნეს მსოფლიო ცივილიზაცია.

დიდ სამამულო ომში საბჭოთა ხალხის გამარჯვების 40 წლისთავს შეიძლება პარადი, რომელიც 9 მაისს გაიმართა მოსკოვში.

საზეიმოდ მორთული წითელი მოედანი — ჩვენი ისტორიის ბეგერი სახელოვანი მოვლენის მოწმე. სახელმწიფო უნიკალურია მაღაზიის შენობაზეა ვ. ი. ლენინის ტრიბუნა, რომლის დიადი იდეები საბჭოთა ადამიანებს ძალას მატებდა. „მის ორივე მხარეს ელექტროშუქის პუნქტირით აღნიშნულია თარიღები: „1945-1985“.

მოედნის სადღესასწაულო მორთულობის სიმბოლოები გამოხატავენ იდეალს, რომლებთაც ცხოვრობს, რომლებისთვისაც იბრძვის საბჭოეთი. „მშვიდობა დავიცავით — მშვიდობას შეეფარეთ!“ — ფიცავთ ბანერი, ერთ-ერთ პანნაზე. მასზე აღბეჭდილი არიან სხვადასხვა თაობის ადამიანები, რომლებიც მობიბრეულნი ერთად მწყობრად „გამარჯვების“ ორდენის ქვეშ.

„ხალხი და პარტია ერთიანია!“ — მეორე მონუმენტური ტოლოს თემაა. ხალხთან ერთიანნია პარტიის ძალა, პარტიასთან ერთიანნობა, მისი ხელმძღვანელობაა ხალხის ძალა. განსაკუთრებული ადგილი ეკავა ეს ეს ეეიმარტება სკკპ XXVII კონგრესისათვის მზადების დღეებში, რომელიც საეტაპო ნიშნისეტი გახდება ქვეყნის განვითარებაში.

კრემლის გალავანზე ეხეოდათ საბჭოთა კავშირის გერბსა და მოკავშირე რესპუბლიკების გერბებს — საბჭოთა ხალხების ურთიერეეგი მეგობრობის განსახიერებას, რომლის დიადი ძალა ესოდენ ამაღელვებლად გამოვლინდა დიდი სამამულო ომის დროს.

წითელ მოედანზე საპარადო ჯარფეფულების „ეადატები გარნენდოდა. მართლაც რომ, ღრმად სიმბოლურია: სამშობლოს დამცველთა ახალგაზრდა თაობასთან ერთად მწყობრში დგანან ისინი, ვინც გამარჯვება მოგვიპოვა, ეიმაც დღეს ვეტერანების ეუწოდებთ. ამ ადამიანებმა დაიცვეს ქვეყანა ბრძოლაში, რომელსაც სიმძიმით ბადალი არა აქვს ისტორიაში. შემდეგ კი მათმა მარჯვენამ ნაცარტუტდან აღორძინა ყოველეკეკ, რის სამუდამდ განადგურებასაც ლამობდა მტერი. ისინი დღესაც მწყობრში არიან, ეს ლეგენდიდან მოსული ადამიანები. ყველაზე საოცარი ლეგენდიდან, იმიტომ რომ მასში ყველაფერი სიმართლეა. რა სასიხარულია, რომ დღეს ისინი ჩვენთან ერთად არიან საკუთარი გმირობის ორმოცი წლისთავზე. დიდება და მდაბალი სალამი თქვენ, გმირებო!

ომისა და შრომის ბეერი ვეტერანია ტრიბუნებზეც. მათთან ერთად არიან წარმოების მოწინავენი და ნოვატორები, პარტიული, საბჭოთა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წარმომადგენლები, მეცნიერებისა და კულტურის თვალსაჩინო მოღვაწენი.

საზღვარგარეთიდან ჩამოვიდნენ მრავალრიცხოვანი სტუმრები, რათა პატივი მიაგონ საბჭოთა ხალხის გმირობას, რომელმაც გადაწყვიტა წელილი შეიტანა ფაშიზმის განადგურებაში. აქვე არიან სსრ კავშირში ატრდიტებული საზღვარგარეთის ქვეყნების დიპლომატიურ წარმომადგენლობათა მეთაურები.

„ვაშას“ შეძახილებით, მქუხარე, ხანგრძლივი ტაშით მიესალმებინ მოსკოველები და დედაქალაქის სტუმრები კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს ხელმძღვანელებს. მაგზოლეუმის ცენტრალურ ტრიბუნაზე არიან ამბასადორები მ. ს. **გორბაჩოვი, ჰ. ა. ალიევი, ვ. ვ. გრიშინი, ა. ა. გრომიკო, ვ. ი. ვორობიოვი, ი. კ. ლიგაჩოვი, გ. ვ. რომანოვი, მ. ს. სოლომენცევი, ნ. ა. ტიხონოვი, ვ. მ. ჩებრიკოვი, ა. ნ. დემიჩევი, ვ. ვ. კუზნეცოვი, ბ. ნ. პონომარიოვი, მ. ვ. ზიმიანინი, ვ. ა. ნიკონოვი, კ. ვ. რუსაკოვი.**

(გაგრძელება მე-2 გვ.).

მშვიდობა დავიცავით — მშვიდობას დავიცავთ!

გამარჯვების 40 წლისთავის აღსანიშნავი პარადი მოსკოვში

„ჩვენ გავიმარჯვებთ!“

ეს სიტყვები, მთელ ქვეყანაში რომ ქუხდა დიდი სამამულო ომის პირველ დღეებში, 1418 ქარცცცლანი ნაი ფოლ ნამთოდ გაისმოდა თითოეულ ჯარისკაცის, ზურგის თითოეულ მშრომელის გულში. ფიცი, ოთხ ათწლეულზე მეტი ხნის შემდეგ, ამ სიტყვებს კვლავ გამოეხმაურა იმათი გული, ვინც 9 მაისს მოვიდა თბილისის რესპუბლიკის მოედანზე, გამარჯვების 40 წლისთავის საზეიმო დღესასწაულზე.

სტუმართა ტრიბუნებზე არიან ამბასადორები ე. ა. **შევარდნაძე, გ. ა. ანდრონიკაშვილი, ვ. მ. არბიპოვი, გ. დ. გაბუნია, ა. გ. გოლუბოვი, გ. ნ. ეფუკოძე, ა. ნ. ინაური, ბ. ვ. ნიკოლაკი, ჯ. ი. პატიაშვილი, ტ. ვ. როსტიაშვილი, ფ. ლ. ქართველიშვილი, ო. ე. ჩერქეზიანი, ზ. ა. ჩხეიძე, ნ. ა. ჭითანავა, ს. ე. ხაბიშვილი, თ. ი. ოთხაშვილი, ე. ქ. შარტავა,** ამერიკაკანადის წითელდროშოვანი სამხედრო ოლქის სამხედრო სამჭოს წევრი, პოლიტსამმართველოს უფროსი, გენერალ-ლეიტენანტი **ვ. ლ. გულევიჩი,** ამერიკაკანადის წითელდროშოვანი სასაზღვრო ოლქის ჯარების უფროსი, გენერალ-ლეიტენანტი **გ. ა. ზაგრესი,** ამერიკაკანადის წითელდროშოვანი სამხედრო ოლქის ჯარების სარდლის პირველი მოადგილე, გენერალ-ლეიტენანტი **მ. მ. სოკოლოვი,** ამერიკაკანადის წითელდროშოვანი სამხედრო ოლქის შტაბის უფროსი, ჯარების სარდლის პირველი მოადგილე, გენერალ-ლეიტენანტი **ა. ნ. კლეიმენოვი.**

ათწლეულები გვაშორებს მნიშვნელოვან ისტორიულ მოვლენებს, მაგრამ დიდი სამამულო ომის გმირული ეპოპეის არც ერთი დღე არასდროს არ გახდება ჩვენთვის ჩვეულებრივი. რესპუბლიკის მოედანზე გამართულმა გულის ხსოვნის დღესასწაულმა თავის განწყობილებითა და შინაარსით კიდევ ერთხელ დადასტურა ეს.

არ შეიძლება არ აგაღელვოს ალყაშემორტყმულ ლენინგრადში დაწერილმა დ. შოსტაკოვიჩის სიმფონიამ, რომელსაც მოულოდნელად ორკესტრად შეერწყა „ხორუსის“ ვოკალური რიტმები, და ახალგაზრდა მოეკაკვავები, რომლებიც შთაგონებით ასრულებდნენ მას, განსახიერებდნენ ხალხის უდრეკ სულს, მამულის დაცვისათვის მარადიულ მზადყოფნას.

— ჩვენ ხუთი დღე მოგვცეს, რათა ხიდები აგვეგო დნეპრზე,

(დასასრული მე-3 გვ.).

გამარჯვებულების თაობათა მარში

რეპორტაჟი თბილისის რესპუბლიკის მოედანზე გამართული გამარჯვების სახალხო დღესასწაულიდან

მაგრამ ეს ნათელი მისის დღე. მათი საერთო დღესასწაულია.

დიადი გამარჯვების სახარულს იზიარებენ მათთან ერთად საქართველოში იტალიიდან ჩამოსული სტუმრები — ანტიფაშისტები, ნინოალმდეგობის მოხაწილენი და მათი ოჯახების წევრები.

ცენტრალურ ტრიბუნაზე არიან ამბასადორი ე. ა. **შევარდნაძე, გ. ა. ანდრონიკაშვილი, ვ. მ. არბიპოვი, გ. დ. გაბუნია, ა. გ. გოლუბოვი, გ. ნ. ეფუკოძე, ა. ნ. ინაური, ბ. ვ. ნიკოლაკი, ჯ. ი. პატიაშვილი, ტ. ვ. როსტიაშვილი, ფ. ლ. ქართველიშვილი, ო. ე. ჩერქეზიანი, ზ. ა. ჩხეიძე, ნ. ა. ჭითანავა, ს. ე. ხაბიშვილი, თ. ი. ოთხაშვილი, ე. ქ. შარტავა,** ამერიკაკანადის წითელდროშოვანი სამხედრო ოლქის სამხედრო სამჭოს წევრი, პოლიტსამმართველოს უფროსი, გენერალ-ლეიტენანტი **ვ. ლ. გულევიჩი,** ამერიკაკანადის წითელდროშოვანი სასაზღვრო ოლქის ჯარების უფროსი, გენერალ-ლეიტენანტი **გ. ა. ზაგრესი,** ამერიკაკანადის წითელდროშოვანი სამხედრო ოლქის ჯარების სარდლის პირველი მოადგილე, გენერალ-ლეიტენანტი **მ. მ. სოკოლოვი,** ამერიკაკანადის წითელდროშოვანი სამხედრო ოლქის შტაბის უფროსი, ჯარების სარდლის პირველი მოადგილე, გენერალ-ლეიტენანტი **ა. ნ. კლეიმენოვი.**

ათწლეულები გვაშორებს მნიშვნელოვან ისტორიულ მოვლენებს, მაგრამ დიდი სამამულო ომის გმირული ეპოპეის არც ერთი დღე არასდროს არ გახდება ჩვენთვის ჩვეულებრივი. რესპუბლიკის მოედანზე გამართულმა გულის ხსოვნის დღესასწაულმა თავის განწყობილებითა და შინაარსით კიდევ ერთხელ დადასტურა ეს.

არ შეიძლება არ აგაღელვოს ალყაშემორტყმულ ლენინგრადში დაწერილმა დ. შოსტაკოვიჩის სიმფონიამ, რომელსაც მოულოდნელად ორკესტრად შეერწყა „ხორუსის“ ვოკალური რიტმები, და ახალგაზრდა მოეკაკვავები, რომლებიც შთაგონებით ასრულებდნენ მას, განსახიერებდნენ ხალხის უდრეკ სულს, მამულის დაცვისათვის მარადიულ მზადყოფნას.

— ჩვენ ხუთი დღე მოგვცეს, რათა ხიდები აგვეგო დნეპრზე,

(დასასრული მე-3 გვ.).

დარბაზობა კრემლის ჭრელოზათა სასახლეში

9 მაისს სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ კრემლის ყრილობათა სასახლეში დარბაზობა გამართეს 1941-1945 წლების დიდ სამამულო ომში საბჭოთა ხალხის გამარჯვების 40 წლისთავის ღღესასწაულობის გამო.

დარბაზობაზე იყვნენ ამბასადორები **მ. ს. გორბაჩოვი, ჰ. ა. ალიევი, ვ. ვ. გრიშინი, ა. ა. გრომიკო, ვ. ი. ვორობიოვი, ი. კ. ლიგაჩოვი, გ. ვ. რომანოვი, მ. ს. სოლომენცევი, ნ. ა. ტიხონოვი, ვ. მ. ჩებრიკოვი, ა. ნ. დემიჩევი, ვ. ვ. კუზნეცოვი, ბ. ნ. პონომარიოვი, ს. ლ. სოკოლოვი, ვ. ვ. ნიკონოვი, კ. ვ. რუსაკოვი,** სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წევრები და წევრობის კანდიდატები, სკკპ ცენტრალური სარევიზიო კომისიის წევრები, პარტიის, ომისა და შრომის ვეტერანები, ზეგადამთავრები, საბჭოთა კავშირის გმირები და სოციალისტური შრომის გმირები, დიდებისა და შრომითი დიდების ორდენების სრული კავალრები, წარმოების მოწინავენი, მეცნიერებისა და კულტურის მოღვაწენი, პარტიული, საბჭოთა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ხელმძღვანელები, ეროვნული ნაკრებების წარმომადგენლები, განთავისუფლებული ქვეყნების პარტიათა და მთავრობათა დელეგაციები, სოციალისტური, სოციალ-დემოკრატიული და სხვა პარტიების წარმომადგენლები, საელჩოების მოიერაწენი, საერთაშორისო დემოკრატიული და საზღვარგარეთის საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წარმომადგენლები, უცხოელი ოფიციალური სტუმრები, სხვა საზღვარგარეთელი სტუმრები. დარბაზობას ესწრებოდნენ სსრ კავშირში აკრედიტებულ დიპლომატიურ წარმომადგენლობათა მეთაურები. აქვე იყვნენ სამხედროელთა წარმომადგენლები და ჟურნალისტები.

ამსანაგ მ. ს. გორბაჩოვის გამოსვლა

ძვირფასო ამხანაგებო!

მეგობრებო!

პატივცემულო უცხოელო სტუმრებო!

დღეს ჩვენი ხალხი ზეიმით აღნიშნავს დიდ სამამულო ომში ისტორიული გამარჯვების 40 წლისთავს. ეს ერთ-ერთი ბრწყინვალე ფურცელია ადამიანთა ბედნიერებისა და ეროვნული ღირებულებების ბრძოლაში. ეს ერთ-ერთი ბრწყინვალე ფურცელია ადამიანთა ბედნიერებისა და ეროვნული ღირებულებების ბრძოლაში. ეს ერთ-ერთი ბრწყინვალე ფურცელია ადამიანთა ბედნიერებისა და ეროვნული ღირებულებების ბრძოლაში.

ნება მიბოძეთ აგრეთვე მზურვალედ მივესალმო ყველა ჩვენს მეგობარსა და თანამებრძოლს ფაშიზმის წინააღმდეგ. მშვიდობისა და სოციალური პროგრესისათვის ერთობლივ ბრძოლაში, ყველა პატივცემულ საზღვარგარეთელ სტუმარს.

(დასასრული მე-3 გვ.).

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს

მ ი მ ა რ თ ვ ა

„ყველა ქვეყნის ხალხებს, პარლამენტებსა და მთავრობებს“

მეორე მსოფლიო ომის დამთავრების 40 წლისთავის გამო

(დასასრული)

საბჭოთა კავშირი მოუწოდებს ხალხებსა და სახელმწიფოებს, მათს პარლამენტებსა და მთავრობებს ყოველი ღონე იხმაროს, რათა თავიდან აიცილოთ გამაღლებული შეიარაღება კოსმოსში და შეკუნკეფოთ იგი დედამიწაზე, შევზღუდოთ, შეკამციროთ, ხოლო შემდეგ კი მთლიანად მოვსპოთ ბირთვული იარაღი.

ბირთვული შეიარაღების შეზღუდვასა და შემცირების საკითხთა კვლევ ორიგინალის მიღწევა წარმოუდგენელია კოსმოსის მილიტარიზაციის პირობებში. კოსმოსური სივრცის მილიტარიზაცია გახდა კონტროლს დაუქვემდებარებელი გამაღლებული შეიარაღების კატალიზატორი ყველა მიმართულებით, იგი გამოიწვევს მის ახალ, კიდევ უფრო სახიფათო ეტაპს, სტრატეგიული სტაბილურობის მკვეთრ შესუსტებას.

კონვერსია, რომ ბირთვული იარაღის მქონე სახელმწიფოების ურთიერთობა ექვემდებარებოდეს გარკვეულ ნორმებს. ამ ნორმებით ჩვენი აზრით, გათვალისწინებული უნდა იყოს ბირთვული ომის თავიდან აცილება, უარი მის პროპაგანდაზე, ვალდებულება პირველებმა არ გამოიყენონ ბირთვული იარაღი, არ დაუშვათ მისი გავრცელება და მიკაღწიოთ ბირთვული შეიარაღების შემცირებას და მის სრულ ლიკვიდაციას. საბჭოთა კავშირი მუდამ მზად არის მოურიგდეს სხვა ბირთვულ სახელმწიფოებს იმის თაობაზე, რომ ერთობლივად ცნონ ამგვარი ნორმები და მიანიჭონ მათ სავალდებულო ხასიათი.

ფაშიზმზე დიადი გამარჯვების ორმოცი წლისთავის წელს საბჭოთა კავშირი ფიქრობს ცალმხრივი წესით ნაკისრ ვალდებულებას პირველმა არ გამოიყენოს ბირთვული იარაღი, და კვლავ მოუწოდებს სხვა ბირთვულ სახელმწიფოებს, რომლებსაც ეს ჯერ კიდევ არ უქნიათ, იასრულონ ანალოგიური ვალდებულებანი.

დამაბულობის შენელების ინტერესებს შეესაბამება დოკუმენტი „სამხედრო ძალის ურთიერთგამოუყენებლობისა და შვიდობიანი ურთიერთობის უზრუნველყოფის შესახებ ხელშეკრულების ძირითადი დებულებანი“, რომელიც საბჭოთა მხარემ წარუდგინა სტოკჰოლმის კონფერენციის მონაწილეებს. ეს ინიციატივა ემსახურება კონფერენციის ძირითადი მიზნის მიღწევას. ასეთი ხელშეკრულების მთავარი დებულება გახდება ვალდებულება პირველებმა არ გამოიყენონ ერთმანეთის წინააღმდეგ არც ბირთვული, არც ჩვეულებრივი იარაღი და, მაშასადამე არ გამოიყენონთ ერთმანეთის წინააღმდეგ სამხედრო ძალა საერთოდ.

ჩვენ მოვუწოდებთ ევროპის სახელმწიფოებს, ამერიკის შეერთებული შტატებისა და კანადის მთავრობებს გადადგან ეფექტიანი ნაბიჯი იმისთვის, რომ მთლიანად გაწმენდონ ევროპის კონტინენტი როგორც საშუალო სიშორის, ისე ტაქტიკური ბირთვული იარაღისაგან. ევროპა უნდა გათავისუფლდეს ქიმიური იარაღისაგან. მშვიდობისა და უშიშროების განმტკიცებას აქ ხელს შეუწყობს უბრთვო ზონების შექმნა ბალკანეთში, ჩრდილოეთ ევროპასა და კონტინენტის სხვა რაიონებში, სამხედრო ხარჯების გაფდდებლობა და შემცირება.

საბჭოთა კავშირი მოუწოდებს ევროპაში ნდობის, უშიშროების განმტკიცებისა და განიარაღების ფორუმების ხელოვნურ კონფერენციის, აგრეთვე ცენტრალურ ევროპაში შეიარაღებული ძალებისა და შეიარაღების ურთიერთშემცირების შესახებ ვენის მოლაპარაკების მონაწილე სახელმწიფოებს, დაუყოვნებლივ განაახორციელონ საჭირო ღონისძიებანი ურთიერთმისაღებ მორიგებებთა მისაღწევად.

ჩვენი ქვეყანა მხარს უჭერს ახლო აღმოსავლეთში, ცენტრალურ ამერიკაში, სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში და სხვა რეგიონებში ვითარების შვიდობიანი საშუალებებით მოწესრიგებას, სახელმწიფოთა შორის დაძაბულობისა და კონფლიქტების კერების ლიკვიდაციას მათ საშინაო საქმეებში ჩაურევლად. სხვა ხალხებთან ერთად საბჭოთა ადამიანები გადაჭრით მოითხოვენ ნამიბიისთვის დამოუკიდებლობის მინიჭებას, სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაში რასიზმის ლიკვიდაციას.

სხვა დაინტერესებულ სახელმწიფოებთან ერთად ჩვენ ვილაპარაკებთ სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიის ან სხვა რეგიონებში ვითარების შვიდობიანი საშუალებებით მოწესრიგებას, სახელმწიფოთა შორის დაძაბულობისა და კონფლიქტების კერების ლიკვიდაციას მათ საშინაო საქმეებში ჩაურევლად. სხვა ხალხებთან ერთად საბჭოთა ადამიანები გადაჭრით მოითხოვენ ნამიბიისთვის დამოუკიდებლობის მინიჭებას, სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკაში რასიზმის ლიკვიდაციას.

ჩვენ საერთო ინტერესებს შეესაბამება, რომ აღმოსავლეთ ევროპაში, ეუწყობდეთ ხელს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის, როგორც შვიდობისა და ხალხთა უშიშროების საერთაშორისო ინსტიტუტის როლისა და ეფექტიანობის შემდგომ გაზრდას, რათა განხორციელდეს მის წესდებაში გამოცხადებული მაღალი მიზანი — „თავიდან აგვაცილოთ მომავალ თაობებს ომის უბედურებისგან, ეცხოვროთ ერთად, შვიდობიანად, როგორც კეთილმეზობლებმა“. ჩვენ მივესალმებით გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ფუნქციებსა და ხალხებისა და სახელმწიფოებისაკენ ალმაფრენ ფუნქციებზე გამარჯვების ორმოცი წლისთავი. ეს „ქნება მეორე მსოფლიო ომში დალუპული მილიონობით ადამიანის სსოვნის პატივსაცემი.

ფაშიზმის წინააღმდეგ ომის მონაწილეთა და მისი დამთავრების შემდეგ დაბადებულთა წმიდათაწმიდა ვალია, დაიცვან ადამიანის სიცოცხლის უფლება.

საბჭოთა კავშირი, რომელიც ითვალისწინებს საყოველთაო შვიდობის დაცვაში ყველა სახელმწიფოს, მათი პარლამენტებისა და მთავრობების მაღალ მისიას, შეგნებული აქვს პასუხისმგებლობა შვიდობისა და კაცობრობის ბედისათვის, ყველა ხალხს, პარლამენტებსა და მთავრობებს მოუწოდებს ეონებას, აქტიური ერთობითი მოქმედებით შეიჭრნონ ბირთვული კატასტროფის უფსკრულისაკენ დაქანება, გზა გადაუღობონ ახალ ომს, მიაღწიონ ბირთვული იარაღის სრულ ლიკვიდაციას. საბჭოთა კავშირი მზად არის განიხილოს ნებისმიერი ინიციატივა, ნებისმიერი წინადადება, რომელიც სარგებლობას მოუტანს შვიდობიანობას.

დიე, დიადი გამარჯვების ორმოცი წლისთავს ახალი მძლავრი იმპულსი მისცეს ხალხებისა და სახელმწიფოების საერთო მეცადინეობას საერთაშორისო ეთიკერების გაჯანსაღების, შვიდობის განმტკიცების მიმართულებით. კაცობრობას შეუძლია დაამტკიცოს, რომ და კიდევ უნდა დამთავრის XX საუკუნე და შეეგებოს XXI საუკუნეს მომავლის რწმენით.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტი

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭო

მშვიდობა დავიცავით—მშვიდობას დავიცავთ!

(გაგრძელება)

აქვე არიან თვალსაჩინო საბჭოთა მხედართმთავრები, კრემლის კურანტებმა, რომელთა ციფერბლატში თითქოს ისტორიის გამარადისებული წამები ინახებიან, ათჯერ ჩამოკრა.

მაცხოვრის კოშკის კარიბჭიდან ლია მანქანით გამოდის პარადის მმართველი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრი, საბჭოთა კავშირის მარშალი ს. ლ. სოკოლოვი. პარადის სარდალს, არმიის გენერალს პ. გ. ლუშევის თანხლებით მინისტრმა ჩამოუარა, მოვლენას, მიუღლია პარადის მონაწილეებს დიადი გამარჯვების 40 წლისთავი. პასუხად გრიალებს ომამინაინი „ვაშა!“.

მწყობრის ჩამოვლის შემდეგ მარშალი ს. ლ. სოკოლოვი მაგნოლიუმის ტრიბუნაზე ადის და სიტყვას წარმოთქვამს.

ამხანაგ ს. ლ. სოკოლოვის სიტყვა

ამხანაგო საბჭოთა შეიარაღებული ძალების მეომრებო! ამხანაგო დიდი სამამულო ომის ვეტერანებო, პარტიზანებო და იატაკქვეშელებო, ზურგის მშრომელებო!

საბჭოთა კავშირის მშრომელებო!

პატივცემულო საზღვარგარეთელო სტუმრებო!

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და საბჭოთა მთავრობის სახელითა და დავალებით მოგეფსალმებით და მოგიდოდეთ საყოველთაო-სახალხო დღესასწაულს — დიდ სამამულო ომში საბჭოთა ხალხის გამარჯვების 40 წლისთავს.

ოთხი ათწლეულის წინათ დამთავრდა ფაშიტ აგრესორთა განადგურება. ჩვენი სამშობლოს ისტორიაში არ ყოფილა იმაზე უფრო მკაცრი გამოცდა, ვიდრე დიდი სამამულო ომია. ამ ომში წყდებოდა მსოფლიოს პირველი სოციალისტური სახელმწიფოს ბედი, მსოფლიო ცივილიზაციის, პროგრესისა და დემოკრატიის მომავალი.

ფაშიზმზე საბჭოთა ხალხისა და მისი შეიარაღებული ძალების ისტორიულმა გამარჯვებამ დამაჯერებლად დაადასტურა საბჭოეთის ძლიერება და უძლეველობა, მისი უდიდესი ეკონომიკური, სოციალურ-პოლიტიკური და სულიერი შესაძლებლობანი. გამარჯვებამ მკაფიოდ ცხადყო პარტიისა და ხალხის მონოლითური ერთიანობა, მუშათა კლასის, კოლმეურნე გლეხობისა და საბჭოთა ინტელიგენციის ურღვევი კავშირი, სსრ კავშირის ხალხთა მეგობრობა და ძმობა, მარქსისტულ-ლენინური იდეოლოგიის დიადი ძალა.

საბჭოთა კავშირის გამარჯვება— ეს არის მისი შეიარაღებული ძალების, მოწინავე საბჭოთა სამხედრო მეცნიერების, ჩვენი სამხედრო კადრების მხედართმთავრული ხელოვნებისა და საბრძოლო ოსტატობის გამარჯვება. კაცობრობას ჯერ არ ახსოვს ასეთი მასობრივი გმირობა, ვეჟაკობა, მამაცობა და გამარჯვებისადმი მისწრაფება, რომლებიც საბჭოთა მეომრებმა და პარტიზანებმა გამოავლინეს მტერთან სასტიკ შერკინებაში.

ომის წლებში დიდი გმირობა გამოიჩინეს ზურგის მშრომელებმა. კოლოსალური სიძნელეების მიუხედავად, ისინი მზარდი ოდენობით ქმნიდნენ სამხედრო ტექნიკასა და იარაღს მტრის შესამუსრავად, უზრუნველყოფდნენ არმიასა და ქვეყანას ყველაფრით, რაც საჭირო იყო.

გამარჯვების სულისჩამდგმელი და ორგანიზატორი იყო ლენინური კომუნისტური პარტია. მისი მოწოდებით მთელი ქვეყანა აღდგა ფაშიზმთან სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლისათვის, გადაიქცა ერთიან საბრძოლო ბანაკად. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტია იყო ნამდვილი მებრძოლი პარტია. კომუნისტები იმყოფებოდნენ მტრის წინაღმდეგ ბრძოლის უძნელეს და ყველაზე გადამწყვეტ უბნებზე. პირადი მაგალითით, მეზნეებრე პარტიული სიტყვით ისინი შთაგონებდნენ და მოუძღვებოდნენ საბჭოთა ადამიანებს.

ჩვენს ხალხს შუდამ ეხსომება და ღირსეულად დაიფასებს ფაშისტ დამპყრობთა წინააღმდეგ იუგოსლავიის, პოლონეთის, ჩეხოსლოვაკიის, ბულგარეთის, რუმინეთის, ალბანეთის სამხედრო შენაერთების, პარტიზანული არმიებისა და რაზმების, უნგრეთის ჯარის ნაწილების მებრძოლთა, წინააღმდეგობის მოძრაობისა და ანტიფაშისტური იატაკქვეშეთის მონაწილეთა თავდადებულ ბრძოლას. მეორე მსოფლიო ომში გამარჯვების მიღწევაში დიდი წვლილი შეიტანეს ამერიკის შეერთებული შტატების, დიდი ბრიტანეთის, საფრანგეთის, ჩინეთისა და ანტიჰიტლერული კოალიციის სხვა სახელმწიფოების ხალხებმა და არმიებმა. განმათავისუფლებელი ბრძოლის პირველ რიგებში იყვნენ კომუნისტები — თავიანთი ხალხების ერთიანი შვილები, მეზნეებრე პატრიოტი ინტერნაციონალისტები.

ბურჟუაზიული პროპაგანდა ყოველთვიერად ცდილობს, რომ დამპყრობლ „ისტორია, პასუხისმგებლობა „აცილოს თავიდან იმათ, ვინც გაიარა მეორე მსოფლიო ომი, დაავნინოს სსრ კავშირის როლი ფაშისტ დამპყრობთა გადამტერებაში. მაგრამ სიმართლეს ვერავინ ვერ გაბამილებს.

მეოცე მსოფლიომ იცის, რომ სწორედ საბჭოთა კავშირმა შეტანა გადამწყვეტი წვლილი გამარჯვებაში, ფაშისტური მონობისაგან ევროპის ხალხთა გასთავისუფლებაში, მსოფლიო ცივილიზაციის ხსნაში. გამარჯვება 20 მილიონი საბჭოთა ადამიანის სიცოცხლის ფასად დაგვიჯდა. და ამას არასოდეს არ დავივიწყებთ.

იმპერიალიზმის დამკვრელი ძალების განადგურებას მოყვა მისი პოზიციების შესუსტება, კაპიტალიზმის საერთო კრიზისის გაღრეცება და გაღრმავება. წარმოიმეცა და წარმატებით ვითარდება მსოფლიო სოციალისტური სისტემა.

საბჭოთა ხალხი, რომელმაც ომის მკაცრი განსაცდელი გადიტანა, აღსავსეა ცხოველმყოფელი ძალით, რათა ახალი წარმატებები მოიპოვოს იმ იდეალების გულისათვის, რომლებისთვისაც სოციალისტური სამშობლოს დამცველები იბრძოდნენ. უდიდესი სიამაყით ვხედავთ, როგორ იზრდებიან და მტკიცდებიან ჩვენი სახელმწიფოს ძალები, როგორ ხორციელდება პარტიის დიდებული გეგმები.

უკადავი რევოლუციური მარქსისტულ-ლენინური მოძღვრებით შეიარაღებული კომუნისტური პარტია გულდაჯერებიდ მიუძღვის საბჭოთა ხალხს ლენინის მიერ ნაჩვენები გზით. მთელი მისი საქმეები და აზრები მიზნად ისახავენ საბჭოთა ხალხის კეთილდღეობას, კომუნიზმის მშენებლობას. ჩვენს აღმშენებლობის შრომას მძლავრ შემოქმედების ენერგიას ანიჭებს ქვეყნის ცხოვრების უმნიშვნელოვანესი მოვლენის — სკკპ მორიგი XXVII ყრილობის მოაზოლება.

ჩვენი პარტიის, საბჭოთა სახელმწიფოს მთელი მეცადინეობა ხმარდება სოციალისტური თანამეგობრობის შემდგომ განმტკიცებას, სოციალიზმის პოზიციების გაძლიერებას, სხვადასხვა საზოგადოებრივი ყოფიერების სახელმწიფოთა შვიდობიანი თანაარსებობის ლენინური პრინციპების განუხრელ და თანამიმდევრულ განხორციელებას, იმპერიალიზმის მიერ გაჩაღებული გამალებული შეიარაღების შეწყვეტას, პლანეტაზე შვიდობის დამკვიდრებას.

საბჭოთა კავშირი იღვწოდა და იღვწის ბირთვული ომის თავიდან აცილებისა და ხალხთა საიმედო უშიშრების უზრუნველყოფისათვის, იმ პრაქტიკული ღონისძიებებისათვის, რომლებიც ითვალისწინებენ საერთაშორისო დაძაბულობის შეგნებას, ყველა სახელმწიფოს შორის ნდობის, თანაშშრომლობისა და ურთიერთგაგების ატმოსფეროს დამყარებას.

ახლანდელ რთულ საერთაშორისო ვითარებაში საბჭოთა კავშირი მზად არის გამოიჩინოს კეთილი ნება, სხვა სახელმწიფოებთან ერთად მტკიცედ ეძებოს გზა ურთიერთმისაღები შეთანხმებებისაკენ, რომელთა მიზანია ომის საფრთხის შენერება. მაგრამ იგი მტკიცედ აცხადებს, რომ ყველას, ვინც ხელეყოფს საბჭოთა ადამიანების შვიდობიან შრომას, საბჭოეთისა და მისი მოკავშირეების უშიშრებას, უეცილობლად დაატყდება თავს მურისძიება. ჩვენს სახელოვან შეიარაღებულ ძალებს საამისოდ ყველაფერი აქვთ.

სოციალიზმის მონამპოვართა დასაცავად თავის ისტორიულ მისიას საბჭოთა შეიარაღებული ძალები ასრულებენ სოციალისტური თანამეგობრობის ქვეყნების არმიებთან ერთიან მზყობრში. ვარშავის ხელშეკრულების, იმ ორგანიზაციის მონაწილე სახელმწიფოთა ხალხებისა და არმიების ძმური კავშირი, რომლის 30 წლისთავი ამ დღეებში აღინიშნება, წარმოადგენს თავიანთი ხალხების შვიდობიანი შრომის უზრუნველყოფის, აგრესიული იმპერიალისტური ძალების შეკავების მძლავრ ფაქტორს, და სასეგბით კანონზომიერია. მომქე ქვეყნების გადაწყვეტილება კიდევ 20 წლით გაგრძელებინათ ამ ხელშეკრულების მოქმედების ვადა.

საბჭოთა მეომრები ერთისულოვნად უჭერენ მხარს და იწონნენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1985 წლის მარტისა და აპრილის პლენუმების გადაწყვეტილებებს. შშობლიური კომუნისტური პარტიისა და მისი ლენინური ცენტრალური კომიტეტის გარშემო მჭიდროდ შეკავშირებული, გმირული ტრადიციების ერთგული საბჭოთა მეომრები დაძაბული მხედრული შრომით განამტკიცებენ საწყლებსა და ხომალდებს საბრძოლო მზადყოფნას, მუდამ მზად არიან ღირსეულად მოიხდონ თავიანთი პატრიოტული და ინტერნაციონალური ვალი.

დიდება სსრ კავშირის შეიარაღებული ძალების მეომრებს—დიდი სამამულო ომის ვეტერანებს, სახალხო ლაშქრის მებრძოლებს, პარტიზანებსა და იატაკქვეშელებს, ზურგის მშრომელებს, ქალებს, მეცნიერებსა და კულტურის მოღვაწეებს, რომლებმაც ფაშიტ დამპყრობთა წინააღმდეგ ბრძოლაში დაიცვეს ჩვენი საბჭოთა სამშობლოს ღირსება, თავისუფლება და დამოუკიდებლობა!

სამარადისო ხსოვნა სამშობლოს დამცველებს, რომლებიც დაიღუპნენ ფაშიზმის წინააღმდეგ სასტიკ ბრძოლებში ახლანდელი და მომავალი თაობების თავისუფლებისა და ბედნიერებისათვის!

გაუმარჯოს ჭვრი საბჭოთა ხალხს, გამარჯვებულ ხალხს, და მის მამაც შეიარაღებულ ძალებს!

გაუმარჯოს ჩვენს დიად სამშობლოს — საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირს!

სურათებზე: გამარჯვების დღეს მოაქვს ორგზის საბჭოთა კავშირის გმირს, ავიაციის მარშალს ნ. ვ. სკოროროხოდს; მარშლები თანამედროვე ტექნიკა.

საბჭო-საქინფორმის ტელეფოტო.

დიდება საბჭოთა კავშირის ლენინურ კომუნისტურ პარტიას — ყველა ჩვენი გამარჯვების სულისჩამდგმელსა და ორგანიზატორს!

ვაშა!

• • •

მოედანზე სამგზის იქუხა „ვაშამ“. ყლეტს საბჭოთა კავშირის ჰიმნი. მის დიდებულ ჰანგს სარტილერიო სალუტის ზალვები ერწყმის. ეს ზალვები გაისმის ხსოვნის ზარად, რომელიც გვიცოცხლებს 45-ის ომ დაუვიწყარ მაისის დღეს, როდესაც ქვეყანამ გამარჯვების ამბავი შეიტყო. კაცმა რომ თქვას, ეს დღისით კი არა, ღამით მოხდა. რადიოთი ჯერ კიდევ 8 მაისს საღამოს გამოაცხადეს, რომ გადაცემები დილის ოთხის ნახევრამდე გასტანს, და მთელი ქვეყანა სულგანაბული უსმენდა რეპროდუქტორებს. მაცხოვრის კოშკის საათზე 2 საათი და 10 წუთი იყო, როცა ღამის ეთერში გაისმა სასიხარულო ცნობა — გერმანიამ კაპიტულაცია გამოაცხადა...

ტროსის რობაში გამოწყობილი სამი ვეჟაკი და ტანკისტი, რომლის ჭერზე საბჭოთა კავშირის გმირის ვარსკვლავი კიაფობდა. და აი, პირველი დემონსტრაციაც, რომელიც არავის არ ვამოუცხადებია, — ზღვა ხალხში გზას იკვალავს წითელრომბიანი ახალგაზრდობა...

გაზეთებში შემონახულა სადღესასწაულო მოზაიკის ასეთი კოლორიტული დეტალიც: მოსკოვის გარნიზონის ერთ-ერთი ნაწილის მორიგე მაიორი ნ. ივანოვი შეეცადა მოზღვავებული სიხარული გამოეთქვა ჰატაკის ასეთი მოკლე სტრიქონებით: მოგახსენებთ, რომ ჩემი მორიგეობის დროს დამთავრდა დიდი სამამულო ომი...

9 მაისს საღამოს კი მოსკოვმა სამშობლოს სახელით სალუტი მისცა წითელ არმიის მამაც ჯარებს, სამხედრო-საზღვაო ფლოტის ხომალდებსა და ნაწილებს, რომლებმაც ბრწყინვალე გამარჯვება მოიპოვეს, — ოცდაათჯერ იგრიალა ათასმა ქვემეხმა...

იმ გამარჯვების ზალპებმა ჩვენამდე მოაღწია ათწლეულების შემდეგ, მათი ქუხა გაისმის დაფდფების ხმაში, რომლებსაც მოედანზე უკრავენ მოსკოვის სამხედრო-საბუსიკო სასწავლებლის ნორჩი მედოლელები. ეს მათ, დიდი სამამულო ომის გმირების შვილშვილებსა და შვილთაშვილებს მიანდეს გმირკაზეთ ბერაზეთ ბაბალი ბარადის ბანდა.

დაფდაფების ხმას ერწყმის ორკესტრის ჰანგები. ქუხს ტაში: მოედანზე მიცურავს გამარჯვების დროშა, სწორედ იგი... გაარღვია რა ბოლისა და ვეარტლის ბეჭერო მოლეკები, იგი 30 აპრილს 21 საათსა და 50 წუთზე აფრიალდა დამარცხებულ რაიხსტაგზე. სადა წითელი დროშა, რომელიც, ისტორიამ ასე ინება, გამარჯვების დროშა უნდა გამხდარიყო.

იგი მოაქვს ორგზის საბჭოთა კავშირის გმირს, ავიაციის მარშალს ნ. ვ. სკოროროხოდს. ომის დროს იგი იყო ავიაგამანადგურებელი მფრინავი. 605 საბრძოლო გაფრენა, 143 საჰაერო ბრძოლა, 46 ბარიადა ჩამოგდებული და რვა ჯეუფურ ბრძოლებში განადგურებული მოწინააღმდეგე. ამ თვითმფრინავი — ასეთია სახელმოხვეჭილი ასის „პირადი ანგარიში“. ახლა იგი ი. ა. ვაგანინის სახელობის სამხედრო-სასწავლებლის ლექტორია.

ეს ბიოგრაფიული ცნობა ერთ-ერთ ადგილზე ეფუძნება ბ. ბ. ბ.

დარგაზლობა კრემლის ჭრილობათა სასახლეში

(დასასრული)

ჩვენთვის, საბჭოთა ადამიანებისათვის, 9 მაისი განსაკუთრებული დღესასწაულია. ჩვენ ამ დღეს ვადიდებთ ჩვენი ხალხის, ჩვენი მამაცი შეიარაღებული ძალების უმაგალითო გმირობას, რომლებმაც გაანადგურეს ჰიტლერული დამპყრობნი, დაიცვეს საშობლოს ცოცხალი, თავისუფლება და დამოუკიდებლობა. ჩვენ ვამაყობთ იმით, რომ მსოფლიოში პირველმა სოციალისტურმა სახელმწიფომ გადამწყვეტი როლი შეასრულა მეორე მსოფლიო ომის ძლევამოსილ დამთავრებაში, ფაშისტური ბარბაროსობისაგან კაცობრობის ხსნაში.

საბჭოთა ადამიანებს არ აავიწყებთ და არასდროს არ დავიწყებენ იმ დიდ წვლილს, რომელიც შეიტანეს საერთო ტრფის წინააღმდეგ ბრძოლაში ანტიჰიტლერული კოალიციის ქვეყნების ხალხებმა, სახალხო-განმათავისუფლებელი არმიების მებრძოლებმა, პარტიზანებმა და იატაკქვეშელებმა, ანტიფაშისტური ორგანიზაციების და წინააღმდეგობის მოძრაობის მონაწილეებმა.

ჩვენი ხალხისათვის წმიდათაწმიდაა გამარჯვების დღე, რომელიც სიმბოლურად გამოხატავს რეკვიემის ძალებზე გამარჯვებას, საბჭოთა საზოგადოების მტკიცე ერთიანობას, სსრ კავშირის ხალხთა ურყევ მეგობრობას, თაობათა რეკოლექციურ მემკვიდრეობითობას.

დღეს ჩვენ გავხდით ღრმა ავიდროებული ... ...

დღესასწაული, რომელიც მუდამ ჩვენთან არის

სიყვარულისა და წმიდათა

წმიდა ხსოვნის ნიშნად

დიდი ლენინის სახელით გადადიოდნენ შეტევაზე დიდი სამამულო ომის მებრძოლები, ლენინის დროშით კომუნისტურმა პარტიამ ჩვენს ხალხს გაამარჯვებინა ფაშისტურ გერმანიაზე. 9 მაისს ვ. ი. ლენინის ძეგლთან დაიწყო დიდ სამამულო ომში საბჭოთა ხალხის გამარჯვების 40 წლისთავისადმი მიძღვნილი დღესასწაული.

საზეიმოდაა მორთული დიდი ბელადის სახელობის მოედანი. მის ცენტრში ფლაშტოკებზე ფრიალებს მოკავშირე რესპუბლიკების სახელმწიფო დროშები, გვერდით სპასტო ყარაულში გარინდულან პიონერები და საბჭოთა არმის მეომრები. მოედანზე გასმის სიმღერები ლენინზე, პარტიაზე, გამარჯვების დღესასწაულზე.

აქ მოვიდნენ პარტიული, საბჭოთა, პროფკავშირული, კომკავშირული ორგანიზაციების, ქალაქის საზოგადოებრივის წარმომადგენლები, ომის ვეტერანები, სსრ კავშირის შეიარღებული ძალების გენერლები და ოფიცრები.

სრულდება საბჭოთა კავშირისა და საქართველოს სს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჰიმნები. ძეგლის ვარცხლბეკის „წითელ გრანიტს ამკობენ გვირგვინებით, რომლებიც მოიტანეს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის, რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს, ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სამხედრო ოლქის სამხედრო საბჭოსა და პოლიტსამმართველოს, ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სსსაზღვრო ოლქის სამხედრო საბჭოსა და პოლიტგანყოფილების, ქალაქ თბილისის მშრომელთა და ახალგაზრდობის, დიდი სამამულო ომის ვეტერანთა სახელით.

ცერემონია მთავრდება საპატიო ყარაულის ასეულის საზეიმო მარშით.

ათასობით თბილისელი და რესპუბლიკის დედაქალაქის სტუმრები გამოვიდნენ ამ დღეს რუსთაველისა და ჭავჭავაძის პროსპექტებზე, რათა გამოეხატათ მადლიერების გრძნობა ომთ მიმართ, ვისაც უნდა უმადლოდნენ ფაშისტურ ზღაპ ბოსს. ქალაქის ცენტრალურ მაგისტრალზე ნელა მიდიან ღია ავტომობილნები, რომლებშიც ომის მონაწილენი სხედან. ბრწყინავს ბზეზე ორდენები და მედლები, რომლებიც მოწმობენ იმ ადამიანთა მამაცობასა და გაბედულებას, რომლებსაც დღეს პატივს მიაგებს მეფილი საქართველო.

ტაშით, მისასალმებელი სიტყვებით აკილებენ კოლონას ლენინის მოედნიდან გამარჯვების პარკამდე. ვეტერანებს მუსიკალურ სალამს უთვლიან ვოკალურ-ინსტრუმენტული ანსამბლები „ფაზისი“, „მზიური“ და ბაგრეთა სასუფევ ოკესტრები, საქართველოს მოთა რუსთაველის სახელობის თეატრალური ინსტიტუტის სტუდენტები უძღვიან მათ გალეკილსა სტროფოებს, ხოლო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კორპუსების წინ ტრიუბუნაზე ჩამწკრივებული ახალგაზრდობა ფაიფულებს მიართმევს.

კოლონა ჩერდება გამარჯვების პარკთან. ამ დღისათვის მორთული ეკეცხლია და უცნობი ჯარისაკის საფლავთან აგებული დიდებული მემორიალური კომპლექსი გამდიდრდა ახალი შთაბეჭდავი კომპოზიციით (ავტორები — საქართველოს სახალხო მხატვრები გ. ონიაური და ო. ლეთანიშვილი). სხვადასხვა ეპოქის მეომართა მეტყველი ფიგურები სიმბოლურად გამოხატავენ საბჭოთა შეიარღებული ძალების მხედრული გმირობის მემკვიდრეობითობას. მაღალ კვარცხლბეკზე აღმართულია ბრძოლაში დაღუპული ჯარისაკის ქანდაკება, იგი შეჰყურებს სამშობლოს მშვიდობიან ზეცას. სიკვდილსა და დავიწყებაზე სიცოცხლისა და ხსოვნის გამარჯვების სიმბოლურად გამოხატავს ბიბის ფიგურა, რომელსაც უკვდავების წყლისაკენ დაუხრია სიცოცხლის ხის მარადწყვანი ტოტები.

გამარჯვების პარკის ხეივნებში და ქედის ფერდობებზე, რომელსაც ამშვენებს „მადლიერი დედის“ მონუმენტური ქანდაკება, ათასობით ადამიანს მოუყრია თავი. დინამიკებიდან გაისმის ომის წლების მელოდიები, სიმღერები, რომლებიც ადიდებენ ჩვენი ხალხის მხედრიულ გმირობას. უცნობი ჯარისაკის საფლავის წინ მარადიულ ეცეცხლთან ჩამწკრივებული მეომრებისა და პიონერების სპატიო ყარაული.

უცნობი ჯარისაკის საფლავზე მარადიულ ეცეცხლთან მიაქვთ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდუმის, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს, ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სამხედრო საბჭოსა და პოლიტგანყოფილების, ქალაქ თბილისის მშრომელთა და ახალგაზრდობის, ომის ვეტერანთა სახელით მოტანილი გვირგვინები.

გვირგვინებით შემკობის ცერემონიები მონაწილეობდნენ ამხანაგები ე. ა. შევარდნაძე, გ. ა. ანდრონიკაშვილი, ვ. მ. არხიპოვი, გ. დ. გაბუნია, პ. გ. გილაშვილი, გ. ნ. ენუქიძე, ა. ნ. ინაური, ბ. ვ. ნიკოლსკი, ჯ. ი. პატიაშვილი, ტ. ვ. როსტოიშვილი, დ. ლ. ქორთველიშვილი, ო. ე. ჩერქეზიანი, ზ. ა. ჩხეიძე, ნ. ა. ჭითანავა, ს. ე. ხაბეიშვილი, თ. ი. მოსაშვილი, ე. ა. ბოსაშვილი, ჯ. კ. შარტავა, რესპუბლიკის ხელმძღვანელი პარტიული, საბჭოთა, პროფკავშირული, კომკავშირული ორგანიზაციების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების, ომის ვეტერანების, სსრ კავშირის შეიარღებული ძალების გენერლები და ოფიცრები.

გამარჯვების პარკის ხეივნებში და ქედის ფერდობებზე, რომელსაც ამშვენებს „მადლიერი დედის“ მონუმენტური ქანდაკება, ათასობით ადამიანს მოუყრია თავი. დინამიკებიდან გაისმის ომის წლების მელოდიები, სიმღერები, რომლებიც ადიდებენ ჩვენი ხალხის მხედრიულ გმირობას. უცნობი ჯარისაკის საფლავის წინ მარადიულ ეცეცხლთან ჩამწკრივებული მეომრებისა და პიონერების სპატიო ყარაული.

ეცეცხლი ჯარისაკის საფლავზე მარადიულ ეცეცხლთან მიაქვთ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდუმის, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს, ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სამხედრო საბჭოს, ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სსსაზღვრო ოლქის სამხედრო საბჭოსა და პოლიტგანყოფილების, ქალაქ თბილისის მშრომელთა და ახალგაზრდობის, ომის ვეტერანთა სახელით.

ცერემონია მთავრდება საპატიო ყარაულის ასეულის საზეიმო მარშით.

ათასობით თბილისელი და რესპუბლიკის დედაქალაქის სტუმრები გამოვიდნენ ამ დღეს რუსთაველისა და ჭავჭავაძის პროსპექტებზე, რათა გამოეხატათ მადლიერების გრძნობა ომთ მიმართ, ვისაც უნდა უმადლოდნენ ფაშისტურ ზღაპ ბოსს. ქალაქის ცენტრალურ მაგისტრალზე ნელა მიდიან ღია ავტომობილნები, რომლებშიც ომის მონაწილენი სხედან. ბრწყინავს ბზეზე ორდენები და მედლები, რომლებიც მოწმობენ იმ ადამიანთა მამაცობასა და გაბედულებას, რომლებსაც დღეს პატივს მიაგებს მეფილი საქართველო.

ტაშით, მისასალმებელი სიტყვებით აკილებენ კოლონას ლენინის მოედნიდან გამარჯვების პარკამდე. ვეტერანებს მუსიკალურ სალამს უთვლიან ვოკალურ-ინსტრუმენტული ანსამბლები „ფაზისი“, „მზიური“ და ბაგრეთა სასუფევ ოკესტრები, საქართველოს მოთა რუსთაველის სახელობის თეატრალური ინსტიტუტის სტუდენტები უძღვიან მათ გალეკილსა სტროფოებს, ხოლო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის კორპუსების წინ ტრიუბუნაზე ჩამწკრივებული ახალგაზრდობა ფაიფულებს მიართმევს.

კოლონა ჩერდება გამარჯვების პარკთან. ამ დღისათვის მორთული ეკეცხლია და უცნობი ჯარისაკის საფლავთან აგებული დიდებული მემორიალური კომპლექსი გამდიდრდა ახალი შთაბეჭდავი კომპოზიციით (ავტორები — საქართველოს სახალხო მხატვრები გ. ონიაური და ო. ლეთანიშვილი). სხვადასხვა ეპოქის მეომართა მეტყველი ფიგურები სიმბოლურად გამოხატავენ საბჭოთა შეიარღებული ძალების მხედრიული გმირობის მემკვიდრეობითობას. მაღალ კვარცხლბეკზე აღმართულია ბრძოლაში დაღუპული ჯარისაკის ქანდაკება, იგი შეჰყურებს სამშობლოს მშვიდობიან ზეცას. სიკვდილსა და დავიწყებაზე სიცოცხლისა და ხსოვნის გამარჯვების სიმბოლურად გამოხატავს ბიბის ფიგურა, რომელსაც უკვდავების წყლისაკენ დაუხრია სიცოცხლის ხის მარადწყვანი ტოტები.

გამარჯვების პარკის ხეივნებში და ქედის ფერდობებზე, რომელსაც ამშვენებს „მადლიერი დედის“ მონუმენტური ქანდაკება, ათასობით ადამიანს მოუყრია თავი. დინამიკებიდან გაისმის ომის წლების მელოდიები, სიმღერები, რომლებიც ადიდებენ ჩვენი ხალხის მხედრიულ გმირობას. უცნობი ჯარისაკის საფლავის წინ მარადიულ ეცეცხლთან ჩამწკრივებული მეომრებისა და პიონერების სპატიო ყარაული.

ეცეცხლი ჯარისაკის საფლავზე მარადიულ ეცეცხლთან მიაქვთ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის, რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდუმის, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს, ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სამხედრო საბჭოს, ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სსსაზღვრო ოლქის სამხედრო საბჭოსა და პოლიტგანყოფილების, ქალაქ თბილისის მშრომელთა და ახალგაზრდობის, ომის ვეტერანთა სახელით მოტანილი გვირგვინები.

გვირგვინებით შემკობის ცერემონიებში მონაწილეობდნენ ამხანაგები ე. ა. შევარდნაძე, გ. ა. ანდრონიკაშვილი, ვ. მ. არხიპოვი, გ. დ. გაბუნია, პ. გ. გილაშვილი, გ. ნ. ენუქიძე, ა. ნ. ინაური, ბ. ვ. ნიკოლსკი, ჯ. ი. პატიაშვილი, ტ. ვ. როსტოიშვილი, დ. ლ. ქორთველიშვილი, ო. ე. ჩერქეზიანი, ზ. ა. ჩხეიძე, ნ. ა. ჭითანავა, ს. ე. ხაბეიშვილი, თ. ი. მოსაშვილი, ე. ა. ბოსაშვილი, ჯ. კ. შარტავა, რესპუბლიკის ხელმძღვანელი პარტიული, საბჭოთა, პროფკავშირული, კომკავშირული მუშაკები. ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სამხედრო ოლქისა და ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სსსაზღვრო ოლქის სარდლობის წარმომადგენლები.

ეს კმობა უარღვევია

მათ ვერა და ვერ იჯერეს გული ერთმანეთთან ლაპარაკით. მათი უკანასკნელი შეხვედრიდან ხომ ორმოცი წელი გავიდა. ზუსტად ამდენი ხანია არ უნახავთ ერთმანეთი უკრაინის მებრძოლი ლენინის სახელობის პარტიზანული რაზმის მეთაური არტემ დიდშვილსა და მის მეკავშირეს, უკრაინელ ივანე ბრიკატს.

რაზმი ვინიცის ოლქის ტერიტორიაზე მოქმედებდა. აი მხოლოდ ერთ-ერთი მათ მიერ განხორციელებული ოპერაცია. პარტიზანებმა დაადგინეს, რომ ზონაში, რომელსაც ისინი უწევდნენ კონტროლს, გაყვანილი იყო კავშირგამაერთლობის „კაბელი ჰიტლერის საველე ბანაკთან. სახალხო შურისმაძიებლებმა იშოვეს შესაფერი პარატი და გადაკრეს დაჯავშნული კაბელი, რითაც დაუზიანეს ხაზი სხვადასხვა უბანზე. ბუნაგი დიდი ხნით იზოლირებული აღმოჩნდა ბერლინისა და ფრონტებისაგან.

უკრაინის განთავისუფლების შემდეგ დიდშვილისა და ბრიკატის გზები გაიყარა. მეკავშირე შეავიდა წითელი არმიის რეგულარულ ნაწილებში და პოლკოვნიკის წოდება დაიმსახურა. მეთაური კი დარჩა, რათა ბენდერელთა ბანდების თავდასხმისაგან დაეცვა მოსახლეობა. და აი — ესოდენ სანატრელი შეხვედრა თბილისის მიწაზე საბრძოლო მეგობრებისა — ამეამად ზუგდიდის საზოგადოებრივი კვების გაერთიანების მუშაკის დიდშვილისა და უკრაინის სსრ ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს თანამშრომლის ბრიკატისა.

— ბრიკატების ოჯახის გაცნობამ სიცოცხლე შემინარჩუნა, — თქვა დიდიშვილმა. სწორედ ივანეს დედამ გამგზავნა, გარემოცვიდან რომ გამოვედი, ადგილობრივ იატაკქვეშელებთან და გამცილებლად თხუთმეტი წლის შვილი გამაყოლა...

ბევრი გულისამაჩუყებელი შეხვედრა გაიმართა 9 მაისს ლისიტის წითელი პარტიზანების სახელობის პარკში. საქართველოს შვილები, რომლებიც სახალხო შურისმაძიებლები გახდნენ, სხვა მოძმე რესპუბლიკებისა და ევროპის ქვეყნების წარმომადგენლებთან მხარდამხარ უმოწყალოდ ებრძოდნენ საძულველ ფაშისტთა ურდოებს. თავიანთი საგმირო საქმეებით ისინი უეჭნობი შარავანდედით შეიმოსნენ. საკმარისია დავასახელოთ იტალიის ეროვნული გმირი ფორე მოსულოშვილი, ლეგენდარული კოვპაკის თანამებრძოლი დავით ბაქრაძე, სხვა მრავალი მებრძოლი. მათი ხსოვნის ალსანიშნავად ტბისპირა პარკში აგიზგიზდა ტრადიციული პარტიზანული კოცონი...

დიდი სამამულო ომის პარტიზანებს გამარჯვების დღესასწაული მიუღოცეს აქ მოსულმა ამხანაგებმა ე. ა. შევარდნაძემ, გ. ა. ანდრონიკაშვილმა, ვ. მ. არხიპოვმა, გ. დ. გაბუნიამ, პ. გ. გილაშვილმა, გ. ნ. ენუქიძემ, ა. ნ. ინაურმა, ბ. ვ. ნიკოლსკიმ, ჯ. ი. პატიაშვილმა, ტ. ვ. როსტოიშვილმა, დ. ლ. ქორთველიშვილმა, ო. ე. ჩერქეზიანმა, ზ. ა. ჩხეიძემ, ნ. ა. ჭითანავამ, ს. ე. ხაბეიშვილმა, თ. ი. მოსაშვილმა, ე. ა. ბოსაშვილმა, ჯ. კ. შარტავამ, ამიერკავკასიის წითელდროშოვანი სამხედრო ოლქისა და სსსაზღვრო ოლქის სარდლობის წარმომადგენლებმა.

სოხუმი

კაბალეთი დამცველთა მეგლიდან, სადაც მარადიული ეცეცხლი ანთია საბჭოთა ჯარისაკის უკვდავი გმირობის აღსანიშნავად, გამარჯვების დღეს დაიწყო დიდი სამამულო ომის ვეტერანთა საზეიმო მარში აფხაზეთის დედაქალაქის ვ. ი. ლენინის სახელობის მოედნისაკენ. ომთ შორის, ვინც აქ მოვიდა, იყო მშვიდობისა და ომის ჯარისაკი ძიქურ გული. სტალინგრადის კედლებიდან დუნის ნაპირებამდე იარა მან ომის გზებით. იგი მონაწილეობდა ბულგარეთის, რუმინეთის, უუგოსლავიის, უნგარეთის განთავისუფლებისათვის ბრძოლებში და გამარჯვების ყამს ვეწაში შეხვდა.

შინ დაბრუნებულმა ძიქურ გულიამ მშვიდობიან შრომას მოჰკიდა ხელი. განაგრძო სწავლა იურიდიულ ფაკულტეტზე. მეოთხედ საუკუნეზე მეტია იგი მუშაობს პასპინიტან „სინოპის“ დირექტორად. ხანგრძლივი კეთილსინდისიერი მუშაობისათვის ომის ვეტერანი ახლახან დაჯილდოვეს ოქტომბრის რევოლუციის ორდენით.

სიამაყით ძგერს ვეტერანის გული. ღირსეულად მოიხადა ვალი მისმა შმობლიურმა აფხაზეთმა ქვეყნის წინაშე. ფრონტზე წასულ მის 50 ათას შვილს შორის ბევრი იყო მოხალისე. გულადად იბრძოდნენ ისინი ფრონტებზე. მათ შორის 22-ს მიენიჭა საბჭოთა კავშირის გმირის სპატიო წოდება, ხოლო მამაც ჯარისაკის მელეტონ ქანთარიას წილად ხვდა ბედნიერება თავის ძმადნაფიც მიზელ ეგორროვთან ერთად გამარჯვების დროშა აღემართა დამარცხებულ რაიხსტაგზე.

ზეიმობს მზიური აფხაზეთი, და ეს ზეიმი გამოხატავს შრომითი გამარჯვებების სინათლოსაც. თავიანთი თავდადებული შრომით განამტკიცებენ დღეს მშვიდობას აფხაზი ხელსაწყოთმშენებლები, ეგმოშმკეთებლები, მეზღვაურები, მშენებლები, მეფეს-საცმელეები, მეშახტეები, ქვანახშრომმდიდრებები, ენერგეტიკოსები. მათ გამარჯვების დღესასწაულს მიუძღვნეს შრომის დღესასწაული და „ომუნისტური შაბათობის დღეს გამოუშვეს 1.300 ათას მანეთისაზე მეტი სხვადასხვა პროდუქცია, მეთერთმეტე ხუთწლიდის ფონდში გადარიცხეს დაახლოებით სამასი ათასი მანეთი.

დიადი გამარჯვების ალსანიშნავ ძეგლ, გ. ა. ანდრონიკაშვილმა, ვ. მ. არხიპოვმა, გ. დ. გაბუნიამ, პ. გ. გილაშვილმა, გ. ნ. ენუქიძემ, ა. ნ. ინაურმა, ბ. ვ. ნიკოლსკიმ, ჯ. ი. პატიაშვილმა, ტ. ვ. როსტოიშვილმა, დ. ლ. ქორთველიშვილმა, ო. ე. ჩერქეზიანმა, ზ. ა. ჩხეიძემ, ნ. ა. ჭითანავამ, ს. ე. ხაბეიშვილმა, თ. ი. მოსაშვილმა, ე. ა. ბოსაშვილმა, ჯ. კ. შარტავამ.

ცხინვალი

დიადი გამარჯვების 40 წლისთავის აღსანიშნავად აღმართულმა ახალმა მემორიალურმა ნაგებობებმა დაამშვენეს სამხრეთ ოსეთი. ცხინვალში, ლენინგორში, კვაისში, სხვა ადგილებში ავტონომიური ოლქის მშრომელებმა პატივი მიაგეს გმირების ხსოვნას.

ფრონტზე წასულ ოლქის მცხოვრებთაგან ხახვეკრზე ძეტი ვერ დაუბრუნდა ძრომლიერ კერას. საბრალო ოსეთის რვა წარეზავნილს ძეგნიეკა საბჭოთა კავშირის გმირის ზეგბში. მწუხარ რიგებში — ვეტერანებს არ დაუკარგავთ მხედრული გამართულობა — გარინდულან დიდი სამამულო ომის მონაწილენი. ბრწყინავს ორდენები და მედლები, რომლებიც მთ დაიმსახურეს მხედრული გმირობისათვის, თავდადებული შრომისათვის.

საყოველთაო-სახალხო დღესასწაულს მონაწილეობენ შორისაა საბჭოთა კავშირის გმირი, რუსთავი სოფ. ოსეთიდან. ბრძოლებთან ერთად მონაწილეობენ ამხანაგები გ. ნ. ენუქიძე და ო. ე. ჩერქეზია, მათ დაათვალიერეს საბრძოლო დიდების მუზეუმის განახლებული ექსპოზიცია, ეწვივნენ ი. ბ. სტალინის სახლ-მუზეუმს, საქართველოს ძველ თავდაცვით ნაგებობათა მუზეუმს, რომელიც ამ დღეს გაიხსნა.

(საქმე ფოტორმი).

სურათებზე: თბილისი. 1985 წლის 9 მაისი. სახალხო ზეიმის მონაწილენი რუსუბლიკის მოედანზე.

ს. კილაძის, ჯ. ლოგაძის, თ. ნიკოლაიშვილის („ომუნისტი“), ა. რუხაძის და ბ. კიკვაძის „საკენფო რ ბ“ ფოტო.

სურათზე: თბილისი. 1985 წლის 9 მაისი. გამარჯვების პარკში უცნობი ჯარისაკის საფლავს ყვავილებით ამკობენ ოტალიელი პარტიზანები.

ბ. ბენგიურის ფოტო.

გაზეთ „ომუნისტის“ შემდეგი ნომერი გამოვა ამერასა 12 მაისს.

რედაქტორი

ბ. ბედინეიშვილი.

ხალხთა მეგობრობის მუზეუმი:

ბოროდინოდან ბერლინამდე

თბილისგან იუბილეს აღნიშნავს საქართველოს მეცნიერთა აკადემიის ხალხთა მეგობრობის მუზეუმის ექსპოზიცია. ზუსტად ათი წლის წინათ, 9 მაისს, აქ პირველად მოვიდნენ დამთვალიერებლები: მათ თვალწინ წარმოიდგინეს დიდ სამამულო ომში საბჭოთა ხალხის გმირობის შთამბეჭდავი სურათი.

ომის მძიმე წლებმა განსაკუთრებული ძალით გამოავლინა საბჭოთა ხალხების მონოლითურობა. მათი სულიერი სიმტკიცე. ამაშია სათავეები საბრძოლო თანამეგობრობისა, რომელმაც ჩვენს ქვეყანას გაამარჯვებინა. მხედრული მეგობრობას ღიდი ხნის ისტორია აქვს. შემთხვევითი რიდია, რომ ახალი საიუბილეო ექსპოზიცია იწყება ბოროდინოს ბრძოლის ფერცლებთან. ბრძოლის მაკეტს გვერდითაა გენერლების — საქართველოს შვილების პორტრეტები პ. ბაგრატიონის წინამძღოლობით. ისინი მამაცურად იბრძოდნენ რუსეთის თავისუფლებისათვის, რომელიც საქართველოს თავისუფლება იყო, მას კი მოჰყვება ბრეტის პანორამა. მკაცრი განსაცდელის მრავალ, თოწლეულის განმავლობაში ბედის ერთიანმა ბამ სხვადასხვა ეროვნების ადამიანები ლეგენდარული ციხესიმაგრის დამცველებად აქცია. მათი საერთო მამაცობა საბჭოთა ჯარისაკის ვაჟაკაცობის წარუვალი სიმბოლო გახდა.

ბედის კავშირი, დროთა კავშირი... იგი გამოსჭვივის გამოფენის თითოეული ექსპონატიდან. მათ შორის არის წიგნიც „დიდი მოურავი“, რომელმაც მტრის ჯურის მომაკვდინებელი დარტყმა განიცადა. თბილისში ფორმირებული № 53 ჯაშნიანი მატარელის მეტყვეიამფრეკვეეემ ა. ბნაოობაშვილმა იგი ნახა ქალაქ კლინის დანგრეულ ბიბლიოთეკაში და უბეში ინახავდა. როცა წიგნს მუზეუმს ამარებდა, თავფურცელზე წაწერა: „სიცოცხლე შემინარჩუნა ორმა ადამიანმა — რუსმა მწერალმა ა. ანტონოვსკიამ და ჩემმა დიდმა წინამორმა გ. საკაძემ“.

ფრონტსა და ზურგში მამაცობის, თავდადების, ურთიერთდახმარების, თანამეგობრობის ამაღლებულ ამბავს ინახავენ ბრეზუმის დოკუმენტები. სამასზე მეტი ახალი ფოტოსურათი გაჩნდა გამოფენაზე, დღესასწაულთან ერთად. ეს ფოტოსურათები ეკუთვნიან ცნობილ ფოტოოსტატებს, ბორის ბაბანოვს, ალექსანდრ ალექსეევს, ალექსანდრ ალექსეევ-ბაბანოვს, ალექსანდრ ალექსეევ-ბაბანოვ-ალექსეევ-ბაბანოვ-ალექსეევ-ბაბანოვ-